

Hindsgavls internationale musikfestival hyldede Nørgård og de tyske mestre

Festivalen på det vestfynske slot holder fortsat fanen højt med etablerede stjerner og unge ensembler på vej. Violinisten Isabelle Faust vender regelmæssigt tilbage og forgylder festivalen, og i år var der fire unge udenlandske strygekvartetter. Den nye og gamle tyske musik udmærkede sig – og man fejrede Per Nørgårds 90-årsdag

MUSIKKRITIK
Af Valdemar Lønsted

20 koncerter over en uge kunne man overvære på årets Hindsgavl Musikfestival på det vestfynske slot, der ligger ned til Lillebælt syd for Middelfart. Den mest lysende stjerne var den tyske violinist Isabelle Faust, som gav to koncerter, henholdsvis Mozart og Bach, med sydafrikansk-britiske Kristian Bezuidenhout på hammerklaver og cembalo.

Der var besøg af fire strygekvartetter, heriblandt spanske Cuarteto Casals. Det tyske søskendepar Carolin og Jörg Widmann, søsteren prominent violinsolist, broren komponist og klarinettist, dominerede de første dage. Der var tale om en lille Widmann-festival med en stor buket af hans værker.

Det franske cellotalent Bruno Philippe kom sammen med pianisten Cédric Tiberghien. Den danske sopran Clara Thomsen havde en stor sangaften med Christian Westergaard ved klaveret, Athelas Sinfonietta Copenhagen fejrede Per Nørgårds 90-års fødselsdag, Concerto Copenhagen spillede Haydn, og der var meget mere. Sidst, men ikke mindst, lukkede festivalen med den østrigske ba-

ryton Florian Boesch og en klaverkvartet, der tolkede Schubert og Schumann i skumringens tvelys.

Spaniere og franskmænd

En kolossal styrke ved Hindsgavl-festivalen er det sociale fællesskab. Publikum og musikere sover og spiser på stedet, dagen begynder med morgenmad, morgensang og en snak med gårsdagens kunstnere ved radioværten Mathias Hammer, og senere går det så slag i slag. Eftermiddagskoncert, koncertintroduktion ved Hammer, aftenkoncert og undertiden også en sen aftenkoncert.

En dansk-norsk trio gjorde et fint indtryk en lørdag eftermiddag. Joachim Becerra Thomsen, solofløjtenist i Det Kongelige Kapel, tog teten i Prokofjevs *Fløjtesonate* og en trio af Bohuslav Martinus, hans klang er vidunderligt sval og teknikken superb.

Men i Kaija Saariahos *Cendres* var den norske cellist Theodor Lyngstad og pianisten David Munk-Nielsen lige fuldt inddraget i en konstant forvandling af klangfarver, dynamik og rytmisk variable gestus.

Den spanske saxofonkvartet Kebyart var et interessant bekendtskab. Dygtige instrumentalister og levende performere.

Men deres udlægning af ar-

rangementerne af Stravinskis *Pulcinella-suite* og Mozarts *Strygekvartet nr. 21* overbeviste ikke i kammermusikalsk forstand, det var mere imponerende, end det var åndfuldt. Jörg Widmanns *7 Capricci* skrevet til spanierne ramte med en mere vedkommende nerve, virtuost og morsomt som en karuseltur med bajadser, munke og ballerinaer.

På en tredje eftermiddagskoncert skulle den unge franske Quatuor Hanson leve op til en formidabel udførelse af tyske Wolfgang Rihms vanvittigt svære *Strygekvartet nr. 4* fra 1981, som man kunne høre en sen time aftenen forinden. Nu spillede de en tidlig Beethovenkvartet og Schumanns tredje kvartet.

Men i disse klassikere hørte man sprækker i sammenspillet, fordi det blev tydeligt, at 1.-violinisten og cellisten – toppen og bunden

– skilte sig ud som de mest suveræne musikere. Generelt bevægede Schumanns uhyre sensible, for ikke at sige bipolære kvartet, sig med for megen modstand i tankeflugten.

Men Rihm-opførelsen – han er en af vor tids største tyske komponister – var afgjort teamwork af høj klasse. Man kunne høre hans fjerde kvartet som en opdatering af Beethovens såkaldt gale kvartetter. Brutal, aggressiv og uberegnelig med ekstreme klange, styrkegrader og spillemåder, fascinerende i al sin gru, og alligevel følger de tre satser en stringent vej fra fuld aktivitet og livsdeltagelse over kuldslåede refleksioner til udmattelsen og opgivelsen. »*The rest is silence*« – ville Rihm måske sige med Hamlet.

Haydns værksted

Tysk musik, tyske musikere og tyske gæster identificerer en stor del af denne festival, med kulturbegrebet udvidet til at omfatte hele det tysktalende Europa.

Barokorkestret Concerto Copenhagen meldte sig under denne paraply med tre symfonier af Joseph Haydn, med andre ord Haydn spillet på historiske instrumenter, og det forekommer sjældent herhjemme. Nummer 43, 44 og 47 fra 1771-72 – på et tidspunkt, hvor komponisten havde tilbragt det første årti som tjenestemand i fyrstehuset Esterházy.

Vel kan Hindsgavls Tranesal i godsets tidligere lade ikke matche festsalen på det ungarske barokslot Esterháza, men man havde da lov at drømme. Concerto Copenhagenes størrelse svarede til det orkester, Haydn rådede over, det vil sige 15 musikere. Og under Lars Ulrik Mortensens ledelse hørte man vitterligt symfonierne som dugfriske

meddelelser fra Haydns enormt kreative værksted. Nummer 47 boblede af hornenes monomane rytmer og strygernes elegante reverenser. I nummer 44 blev der fremelsket en smuk kontrast mellem adagioens sangbare skønhed og finalens heftige passager helt ned til den eminente musiker på violone (kontrabas).

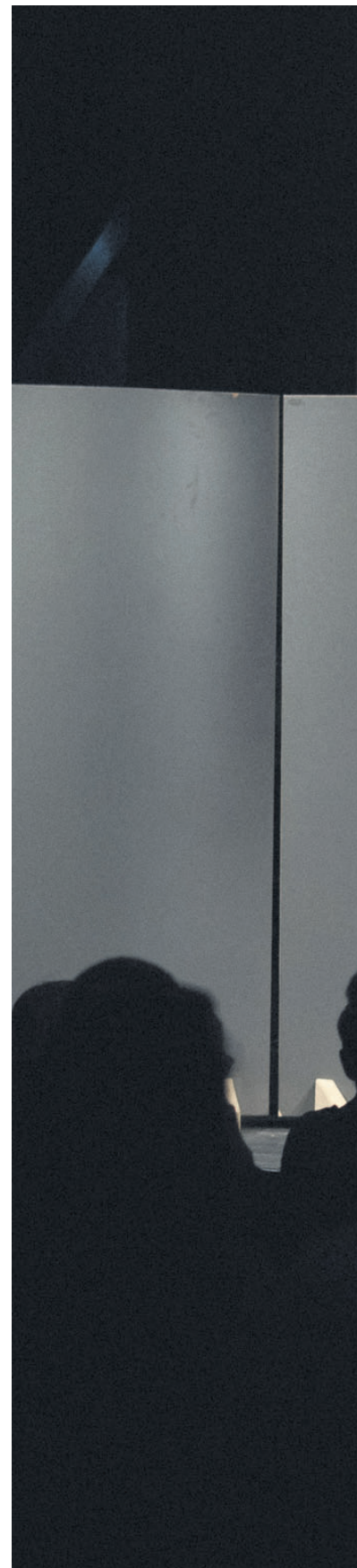
Men mesterværket var immervæk nummer 43, sådan som den brød ud i retoriske blomstervendinger og finklede og hvirvlede efter Haydns masterplan.

Fausts nye Stradivarius

Isabelle Faust og Kristian Bezuidenhout havde premiere på et Bachprojekt sammen med cellisten Kristin von der Goltz. Ugen efter Hindsgavl skulle de til Paris og indspille en række sjældent opførte violinsonater af Bach, suppleret af dels en sonate af Johann Pisendel, dels en sonate, som de begge havde

”

Mest bevægende var egentlig Fausts udsøgte og diskrete ornamenteringer af de melodiske linjer med forskellige former for triller og gennemgange

bidraget til. Pisendel var en af de mest tiljublede violinvirtuoser på den tid, og han og Bach mødte angiveligt hinanden i Dresden, hvor ideen til fællesprojektet, to satser hver i sonaten, opstod.

Isabelle Faust fortalte publikum næste formiddag, at hun aldrig havde spillet musikken før, og at hun ovenikøbet gjorde det på en kopi af en Stradivarius fra 2021. Det er værd at bemærke, at kopien førte violinen tilbage til de originale dimensioner. De gamle italienske mesterinstrumenter blev nemlig ombygget i 1800-tallet for at få et større klangvolumen, der kunne modsvare den romantiske musiks krav. Og Fausts barokviolin viste faktisk et beskedent volumen, som i den grad passede til Bachs kammermusik.

Hun forener flere ting i sit musikskab. En blændende intelligens, en stor viden om opførelsespraksis, en kolossal nysgerrighed efter nye

udfordringer (til efteråret uropfører hun en violinkoncert af danske Rune Glerup i DR) og en teknisk begavelse og en musikalitet, som har forgyldt Hindsgavl-festivalen i en række år.

Pisendel nåede ikke Bach til skuldrene som violinkomponist, hans sonate havde megen Vivaldi i sig, men det var virtuosier uden italienerens melodiske fantasi. Denne kontrast gav dog endnu mere dybde til Bach. Faust talte ofte lavmælt gennem sin violin, men hun kunne også eksplodere. Der var en organisk klangvariation hele aftenen, subtilt er det helt rette adjektiv, og sammenspillet med Bezuidenhout og Goltz var næsten telepatiske.

Men mest bevægende var egentlig Fausts udsøgte og diskrete ornamenteringer af de melodiske linjer med forskellige former for triller og gennemgange, der ikke står i Bachs manuskript, men en

praksis det var lagt op til musikeren selv at udføre. Det var bjergtagende violinkunst i det beskedne format.

Perlernes perle

At synge på strengene – en let omskrivning af Schuberts lied *Auf dem Wasser zu singen* – var overskriften på koncerten med en sanger, tre strygere og et klaver. Schubert og Schumanns lieder akkompagneres almindeligvis af klaverets strenge, men viften blev her spredt ud til fire instrumenter.

Konceptet var en blanding af sange, klavermusik og kammermusik med barytonen Florian Boesch som ensembles centrale skikkelse. Instrumentalsatser afløste lieder i en ubrudt strøm, og temaet var kærligheden, den gengældte og især den mistede.

Alle instrumentalisterne havde fremtrædende solistroller, tyske Alexander Lonquich (klaver), lettiske Vineta Sareika (violin),

østrigske Julia Hagen (cello) og tyske Gregor Sigl (bratsch), som også havde arrangeret sangakkompanjementerne. Det var gjort behændigt med løbende udskiftninger undervejs, og som oftest fungerede den ændrede instrumentation udmærket.

Boesch er en stor liedsanger, det fik man at høre i fuldt mål. Hos Schubert i den mørke, sorgfulde fortabthed i Heinrich Heines *Ihr Bild*. Derefter en af Schuberts smukkeste kærlighedssange *Du bist die Ruh*, som med sin næsten ubevægelige puls og krav om svage nuancer i højden må være en af de vanskeligste at synge.

Og Boesch og Longquich skabte en i sjælden grad inderlig stemning i Schumanns sarte og hemmelighedsfulde *Mondnacht* til Joseph von Eichendorffs digt, som Thomas Mann kaldte perlernes perle i tysk romantik. Den midterste strofe aftegnede alt det, man kunne opleve

Den mest lysende stjerne på Hindsgavls internationale musikfestival var den tyske violinist Isabelle Faust, som gav to koncerter, henholdsvis Mozart og Bach.

Foto: Cecilia Gaeta, Hindsgavl Festival

udenfor, da koncerten var forbi: »Luften gik gennem markerne, aksene vuggede sagte, det blæste stille i skovene, natten var så stjerneklar.«

kultur@information.dk

*Hindsgavl Musikfestival 2022.
11. juli-18. juli*